© Kókay Szabolcs - MME - www.mme.hu

Kedves Gyerekek, Szülők!

Köszönjük, hogy megosztjátok velünk, hogy mit valósítottatok meg az ötletekből otthon. Továbbra is várjuk a fotókat az ovoda2@fertoszentmiklos.hu vagy a fsztmovoda2@gmail.com e-mail címekre. Engedélyetekkel az óvoda honlapjára is felkerülnek a képek. ☺

Kellemes, hasznos időtöltést, jó játékot kívánunk! ☺

Óvó nénik

Téma: Gólyák, fecskék

Környezet

(Az alábbi információkból, érdekességekből mindenki kiszűrheti, mi az, amit játék, képnézegetés, barkácsolás, stb. közben megoszt a gyerekével, annak korát, fejlettségi szintjét, érdeklődését figyelembe véve. ☺)

Gólyák, fecskék megfigyelése a lehetőségekhez mérten:

1. **Képnézegetéssel** (rendelkezésre álló könyvből, internetről)

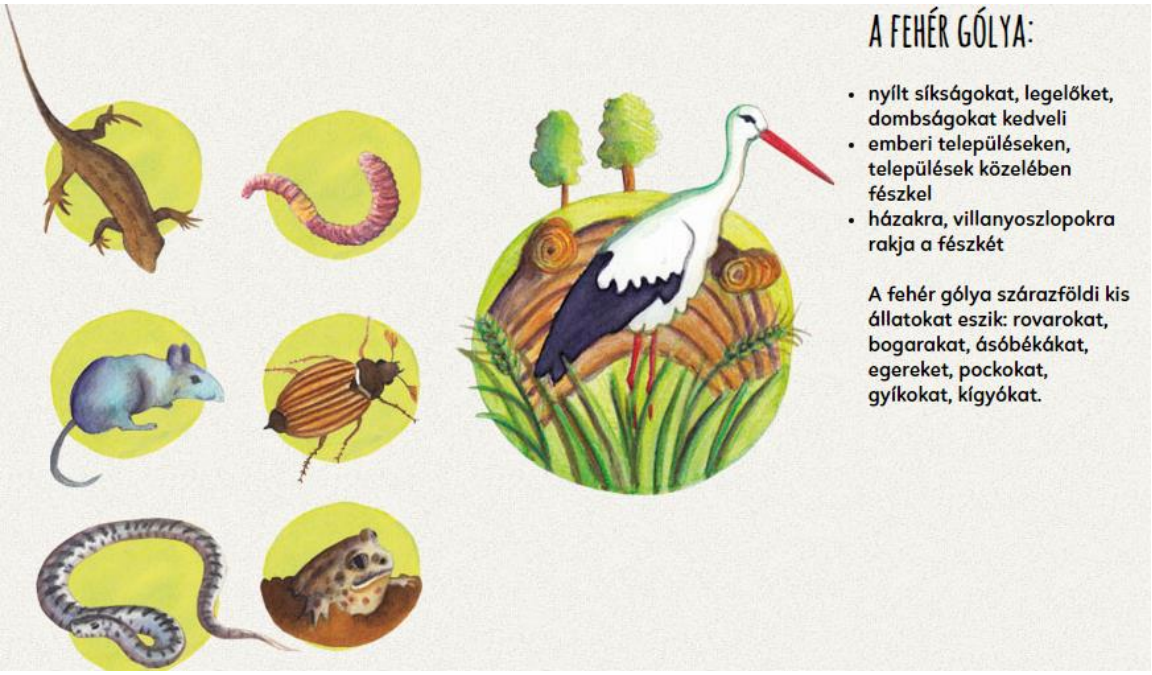

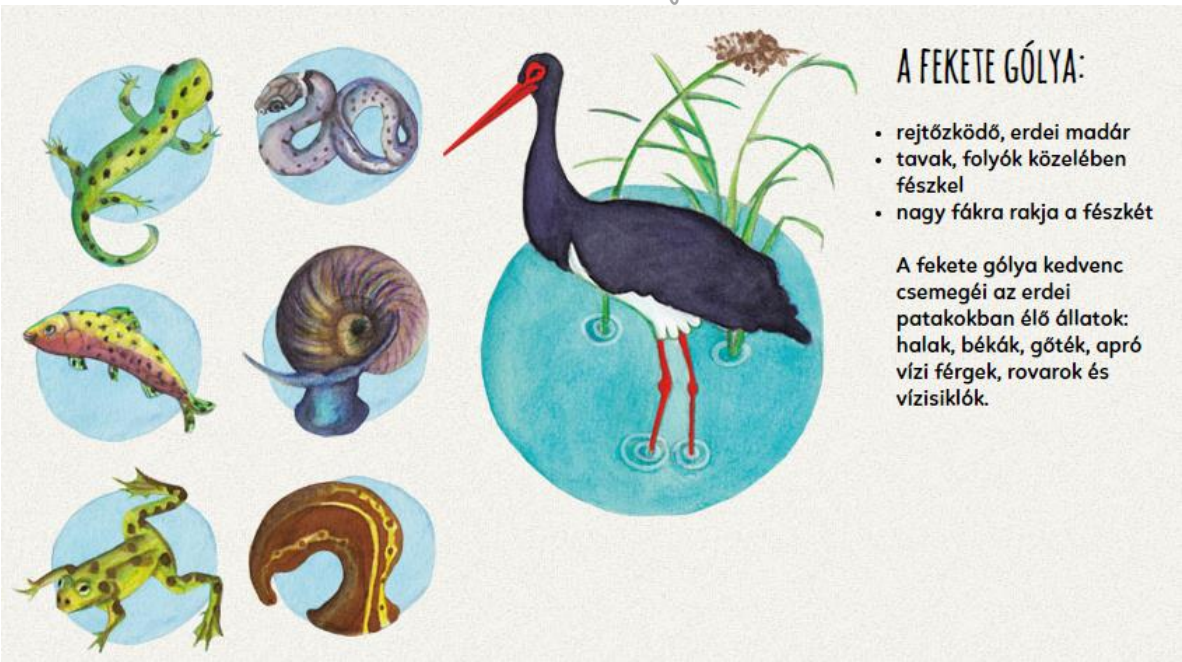

2. Videónézéssel

- **Fehér gólya** (2 perces ismeretterjesztő film)**:** https://www.youtube.com/watch?v=zco9X-cf-gI
- **Fehér gólyafióka kikelése a tojásból keltetőgépben:** https://www.youtube.com/watch?v=GboTFxLY74A
- **Fehér gólyafióka kikelése a tojásból fészekben:** https://www.youtube.com/watch?v=qgsCzSrrIFc

- **Fecske fészeképítés közben:** https://www.youtube.com/watch?v=guI3rSXbyxc

Élő webkamerás betekintés:

- **Éliás és Sára** (fekete gólyák, Gemenci erdő)**:** https://madarles.hu/gemenci-fekete-golya
- **Kázmér és Kelepke** (fehér gólyák, Kocsér)**:** http://kocser.hu/golyakamera
- **Gólyamenhely** (Lengyelország)**:** https://www.youtube.com/watch?v=heCWqS5-v0Y

Beszélgetés, látottak feldolgozása:

a. Mit jelent az, hogy költöző madár?

b. Mit csinálnak a visszatérés után ezek a madarak?
Fészket raknak ágakból, sárból, levelekből, majd költenek (gólyák, fecskék, vadludak, stb.).

Gólyapár hazaérkezése: Először a gólyaapa jön, aki elkészíti, vagy éppen csak kijavítja a fészket. Majd érkezik a gólyamama, aki tojásokat rak és elkezdi melengetni őket, aztán a gólyaapával felváltva költenek.

c. Különbségek megfigyelése, megfogalmazása: madarakról és különböző formájú, anyagú, elhelyezésű fészkeikről. (pl. különböző fecskék, gólya, rigó, kakukk, stb.)

Füstifecske fészke: - emberi településekhez közel, az állatokhoz kötődően - leginkább istállókban, ereszek alatt, gerendákra tapasztott fészkek - sárból és növényi szálakból készül	
Molnárfecske fészke: - sárból készíti fészkét, növényi részeket kevéssé használ - nyílása kicsi és kör alakú - állatokhoz nem kötődik annyira a fészkelése.	
Partifecske fészke: - meredek partoldalakba fészkel, lábaival fél méter mély üreget készít a homok- vagy löszfalba - az üreg belső részét kiszélesíti, és növényi szálakkal kibéleli	

d. Online játék a nagyobbaknak szülők segítségével:

Költöző és itthon telelő madarak szétválogatása képek alapján. A játék lehetőséget ad a különböző madarak tulajdonságainak megbeszélésére, további információk gyűjtésére. Jobboldalt állítható a játéktípus.
https://wordwall.net/hu/resource/1046105/k%C3%B6lt%C3%B6z%C5%91-%C3%A9s-itthon-telel%C5%91-madarak-ovisoknak

e. Halmazalkotások, csoportosítások:
Melyek a költöző/itthon maradó madarak?
Mi szerint lehetne még csoportosítani őket? → csőr, láb hossza, méretük, stb.

f. Gyűjtsünk gallyakat, építsünk saját „gólyafészket”!
Hogy tudja segíteni az ember a fecskéket a fészeképítésben? Miért fontos ez?

Bővebben (információk, képek, videók): http://www.mme.hu/mu_fecskefeszkek

g. Mivel táplálkozik a gólya?

Kisemlősök, madarak 20%

Puhatestűek, férgek 30%

Rovarok, bogarak 40 %

Halak, hüllők, kétéltűek 10%

Mivel táplálkozik a fecske?

Főként a levegőben elkapott

repülő rovarokkal.

Találós kérdések:

• Ficsicsergek, csicsergek, villás farkam tavaszt lenget. • Sárból rakott vár a házam, Reggel, délben, este látom. Gazdájának háta bársony, Farka villa, hasa vászon.	• Tavasszal, ha megjő, felismeri helyét, gallyakból rakja nagy fészkét. • Háló nélkül halászik, kéményeken tanyázik.

Kiscoport

- **Mese:** Jávorkai Sára: Mese a kisgólyáról, aki félt a repüléstől

  http://mesem.hu/2017/04/05/javorkai-sara-mese-a-kis-golyarol-aki-felt-a-repulestol/

- **Mondóka, vers:**

  - Éhes volt az öreg gólya,
    békát fogni ment a tóra.
    Ám a béka sem volt rest,
    Vízbe ugrott egyenest.

  - **Udud István: A gólya**
    Én vagyok a Kelep Elek,
    kéményeken kelepelek.
    Eső esik,
    akkor ázom,
    békát, szöcskét vacsorázom.

Középső csoport

- **Mese:** Mese a piros kalapos békákról

  https://www.olvasnijo.hu/olvasni.php3?tipus=olv&lista=eumesek&eu=lengyel&gb=olv..eumesek

- **Mondóka, vers:**

  - **Pósa Lajos : Gólya**
    Gólya, gólya, kelepelő,
    De magas a kéménytető!
    Szeretem én a magasat,
    Belátom a nádas tavat.
    Délibábos nagy rónát,
    Bólingató vadrózsát.

  - Ugyan biza, gólya néni,
    miért olyan kényes?
    Talán bizony békahúsra
    két nap óta éhes?
    Békahús, brekeke,
    ugyan biza, jó lenne!

https://www.youtube.com/watch?v=e5Ju3Ox5v10

Nagycsoport

- **Mese:** Skolik Ágnes: A béka és a gólya
  http://meseles.hu/mese/skolik-agnes-a-beka-es-a-golya/

- **Mondóka, vers:**

  - **Szalai borbála : A gólya csizmája**
    Jaj, de csinos,
    de szép piros
    a gólya csizmája!
    Mért megy benne
    térdig bele
    pocsolyába, sárba?!

    Sose bánjad
    a csizmámat! -
    feleli a gólya.
    - Minden este,
    szép fényesre,
    mosom én a tóban!

  - **Fehér Ferenc: Fecske**
    Villás farkú fecske,
    gyönge még a teste.
    Erőtlen fióka,
    tenyerem lakója.
    Villás farkú fecske,
    repülsz te még messze,
    szállni fogsz az égbe…
    Ha szeretsz, majd nézz le!

További mesék a témához:

- M. Lukács Erzsébet: A feketepapucsos http://jazsoli.blogspot.com/2014/05/m-lukacs-erzsebet-feketepapucsos.html
- Gárdonyi Géza: A mi gólyánk http://jazsoli.blogspot.com/2014/06/gardonyi-geza-mi-golyank.html

Mesevideók:

- Kormos István: A fecske meg a szalmaszál
  https://www.youtube.com/watch?v=cAh7qtR75-0
- Mese a piros kalapos békákról
  https://www.youtube.com/watch?v=syo__NKOQo4
- Hárs László: A fecske meséje (Domján Edit felolvasásában)
  https://www.youtube.com/watch?v=vcybj4d8jaE

Időjóslások:

- Jó termés lesz, ha a gólyák sárosan jönnek haza.
- Ha a gólya földközelben repül,és a mezőn bogarászik, néhány órán belül eső lesz.
- Ha a gólyák tolla az érkezésükkor piszkos, akkor bő termés várható, ha fehér, akkor viszont szűk esztendőre számíthatunk.

Játék:

- Gólya kelepelésének meghallgatása: https://www.youtube.com/watch?v=y-5xhzs77eY
  Mivel tudnánk utánozni ezt a hangot? (a gyerek próbálja meg kitalálni, pl. fakockák összeütögetése, stb.)

Dalok:

- Gryllus Vilmos: Kémény tetején kelepel a gólya
  https://www.youtube.com/watch?v=Sa3Jl_mx9Xg

- Gryllus Vilmos: Gólya
  https://www.youtube.com/watch?v=AlD3i8rIdEg

- Boglya tetején áll egy gólya
  https://www.youtube.com/watch?v=1Ff-n62IY8k
  0.55-nél kezdődik a dal a videón, a szöveg a 3-4.sornál eltérő a kottában leírtaktól (bármelyik verzió jó). Játék (videóban látszik): egy lábon állva egyensúlyozás, karok oldalsó középtartásban. Utolsó sornál a gólya választ magának egy párt, aki szintén gólya lesz, így a dal szövege is változik („áll két/négy/stb. gólya).

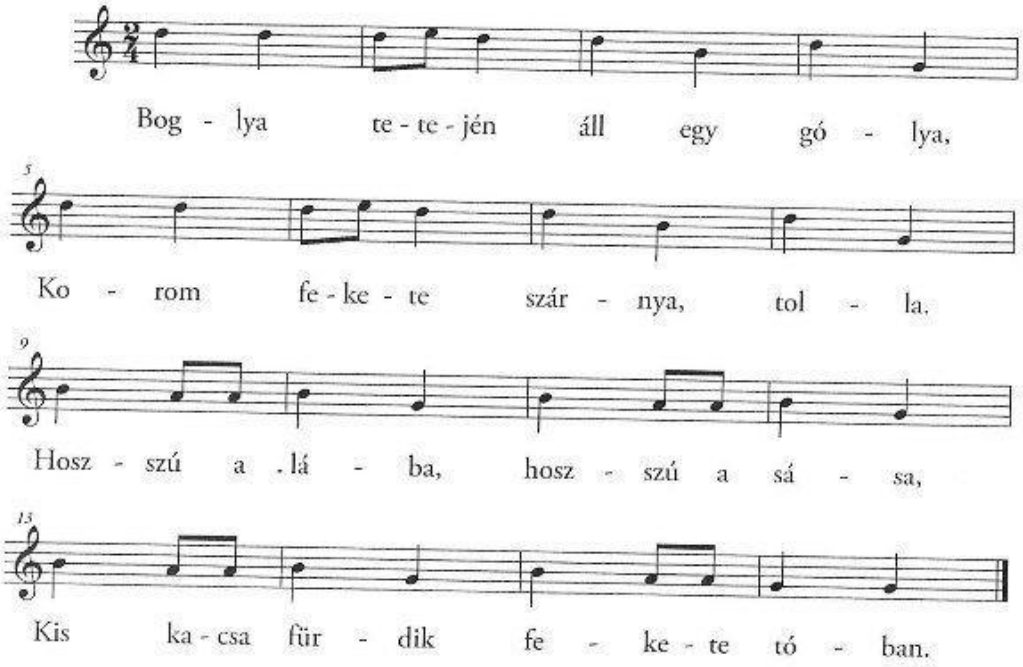

- Hosszú lábú gólya bácsi

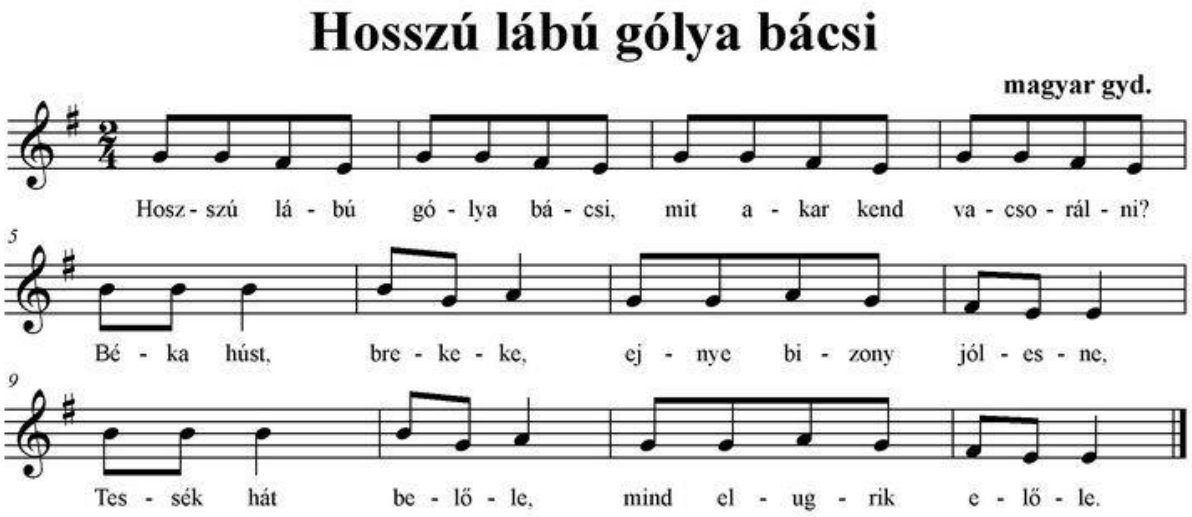

- Gólya, gólya gilice
  https://www.youtube.com/watch?v=Zc6QRnRPL_M

- Gólya bácsi, gólya
  https://www.youtube.com/watch?v=2oOtXbYgeiM

- Fecskét látok
  Fecskét látok, *(kezünket a homlokunkra tesszük, hogy ne süssön a nap a szemünkbe, majd jobbra, balra nézegetünk)*
  szeplőt hányok, *(arcunkat végigsimítjuk)*
  selymet gombolyítok. *(gombolyítás mozdulatait imitáljuk)*
  https://www.youtube.com/watch?v=sZARFboSvXY

- Gryllus Vilmos: Füstifecskék
  Megjöttek a fecskék,
  javítják a fészket,
  amikorra kellett,
  minden fészek kész lett.

  Tátogatva néznek
  bentről a fejecskék,
  megszülettek végre
  a kis füstifecskék!
  https://www.youtube.com/watch?v=FIY5t8m1Ha8

- Eresz alól fecske fia..

  Eresz alól fecske fia ide néz, oda néz: *(kukucskálás jobbra-balra)*
  van-e hernyó, hosszú kukac, ízesebb, mint a méz. *(hullámvonal mutatása kézzel)*
  Csőrét nyitja ám, buzgón, szaporán, *(ujjak nyitása, csukása)*
  kis bendőbe mindenféle belefér igazán. *(has simogatása)*

  https://www.youtube.com/watch?v=_30AOH8AoKc

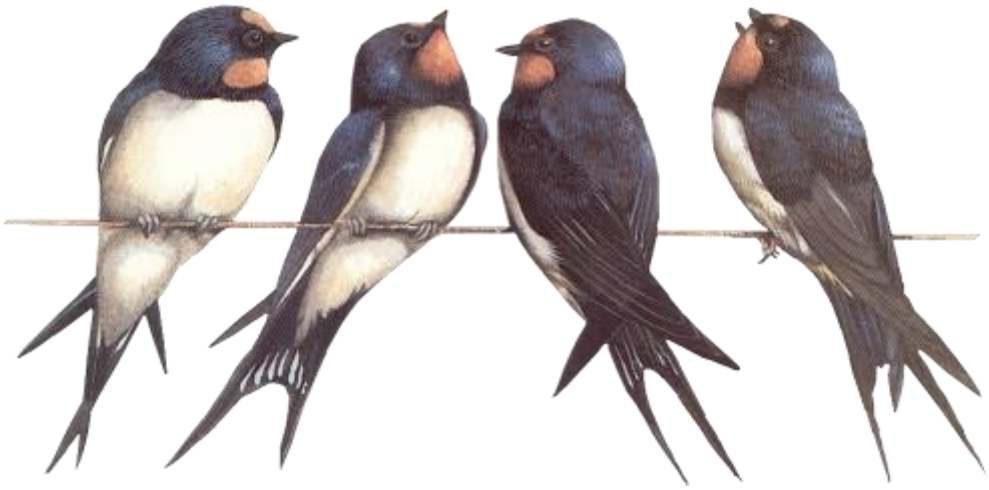

Gólyarajzolás mondókával:

1. Áll egy kis pont magába
2. Bekerítjük karikába
3. Két zsinór lóg le róla - Nono, ez még nem a gólya!
4. A tojása kerek, hegyes
5. Mindjárt itt áll a vén begyes
6. Hurkapálca
7. hosszú lába,
8. Azzal gázol
9. a mocsárba.
10. Piros csőre hosszú, hegyes
11. Jön a gólya, mindjárt megesz!

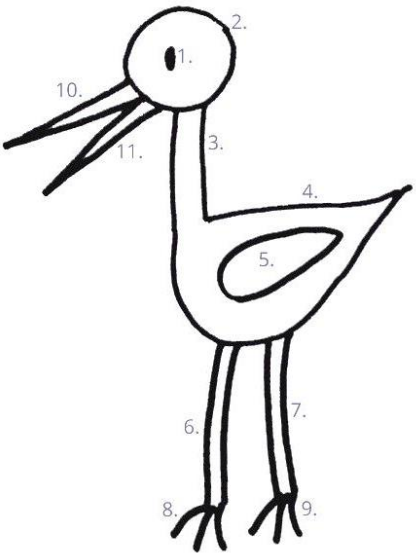

Forrás:
https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/jatekok_zenek_foglalkoztatok/23919/15_rajzolos_mondoka_-_igy_fejlesztheted_jatekosan_a_kicsi_kezugyesseget

Békavadász papírgólya hajtogatása:

Elkészítés menete: https://www.youtube.com/watch?v=Ng7LQIZZ31Q

Játék a gólyával:

1. A gyerekek kivadásszák a békákat kedvük szerint a tóból a gólya segítségével.

2. Minden gyerek annyi békát vehet ki amennyit dobott a dobókockával. Ha elfogyott a béka, összeszámoljuk, kinek hány darab van. A nyertes az akinek a legtöbb békája van.

Gólyarajzolás egyszerűen:

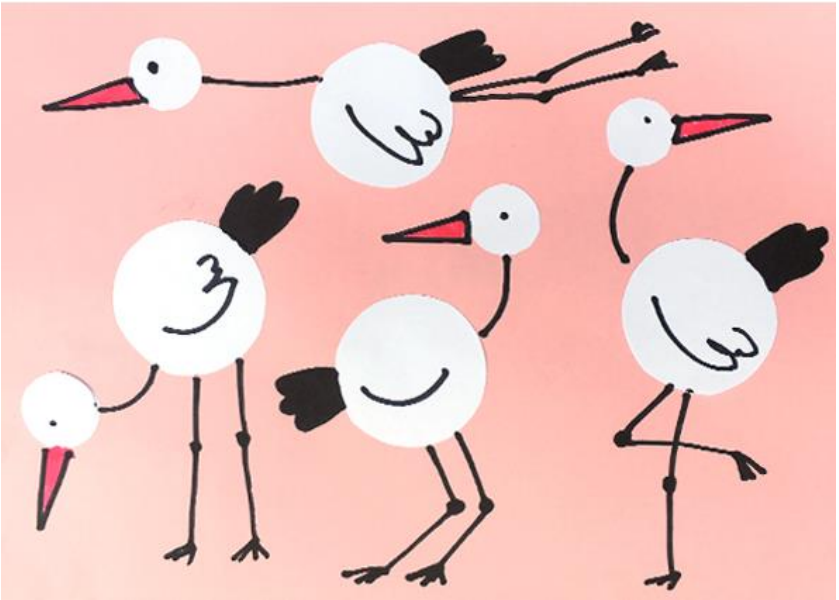

Forrás: http://krokotak.com/2019/02/how-to-draw-a-stork-easy/

Papírgólyák

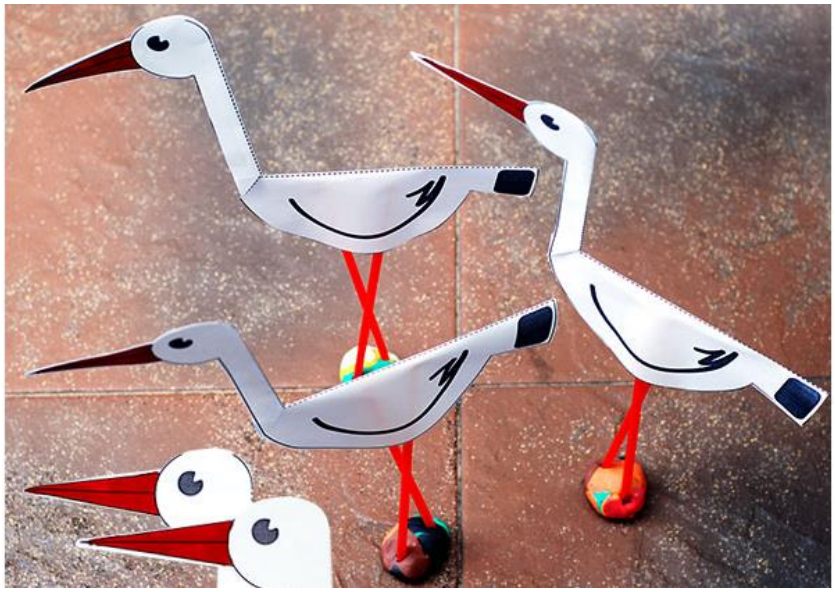

Nyomtatható/könnyen átrajzolható sablon: http://krokotak.com/2016/02/paper-stork-template-2/

Gólya és fecske félbehajtott papírra rajzolva

Nyomtatható, könnyen megrajzolható sablon: http://krokotak.com/2015/02/symmetry-fold-and-cut/

Gólya vattakorongból

Forrás: http://krokotak.com/2015/02/three-ideas-with-eye-make-up-remover-pads/

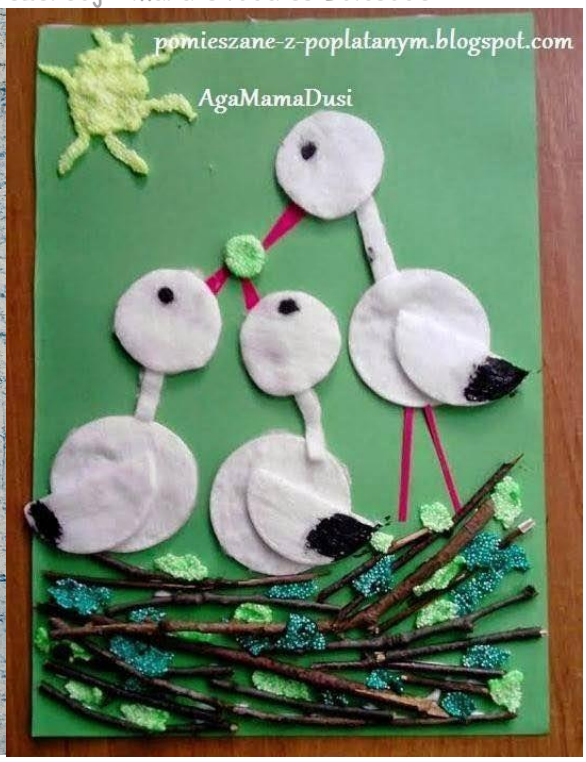

Gólya fészekben

Kép forrása: https://katicabogarak.blog.hu/tags/g%C3%B3lya

Fecske (felületfestés/nyomdázás, nagyobbak egyedül kivághatják)

Kép forrása: https://lilafecske.blog.hu/2010/04/13/megjottek_a_kisfecskek#more1915481

Fecske (vágás, hajtogatás, ragasztás)

Elkészítés menete: https://kreativszakkor.blog.hu/2010/08/22/fecske_13

Mozgás

Fecskecsőr

Utánozzuk, ahogy a kis fecskék csipognak. Két tenyerünk egyenletes összezárásával próbáljuk utánozni, ahogy a kis fecskecsőr tátog.

Járás/ugrás utánzó mozgással (pl: gólya, béka)

Futás: közben babzsák (vagy plüss) fogása különböző módokon

Keretjáték: a gólya viszi a fészeképítés alapanyagait

Egy lábon ugrálás feladattal

Keretjáték: Vadászat. A gólyák egy lábon ugrálva próbálják a kijelölt tóban felszedegetni, megfogni a békákat (köveket, játékokat stb.). Ha leteszik a lábukat, kiesnek a játékból.

Játék – vadászó gólya (két főtől)

Kialakítunk egy kört (lehet egy szőnyeg is), ez lesz a tó. A gyerekek beállnak a tóba, ők lesznek a békák. A körön kívül áll a gólya, aki egy versikét mond:

Béka, béka, brekk, brekk, brekk,
vasvillával kergetlek!

Erre a kisbékák kiugrálnak a tóból, a gólya pedig megpróbálja elkapni őket. Ha valakit sikerül elkapnia, az kiesik a játékból. Az nyer, akit utoljára kap el a gólya.

Egyensúlyjáték

A gyerekek szabadon futkároznak, majd egy adott jelre (pl. taps, vagy akár zene megállítása) fél lábon egyensúlyoznak, mint a gólyák. Az nyer, aki a legtovább bírja így.

Gólya viszi a fiát

Két felnőtt keresztezve kezet fog, így készítenek a gólyának széket. A kisgólyát így viszik körbe. A játékot lehet babával vagy plüssel is játszani, itt van hozzá egy dalocska:

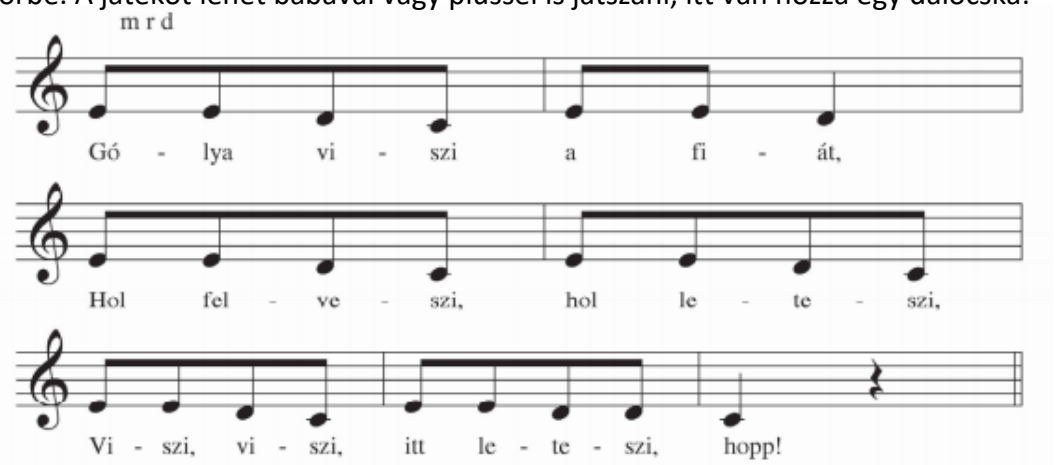

KÖLTÖZŐ MADARAK

Tudod-e, mit csinál a legtöbb madár ősszel? Mesélj róluk! Miért költöznek el? Színezd ki, amelyik szerinted elvonul!

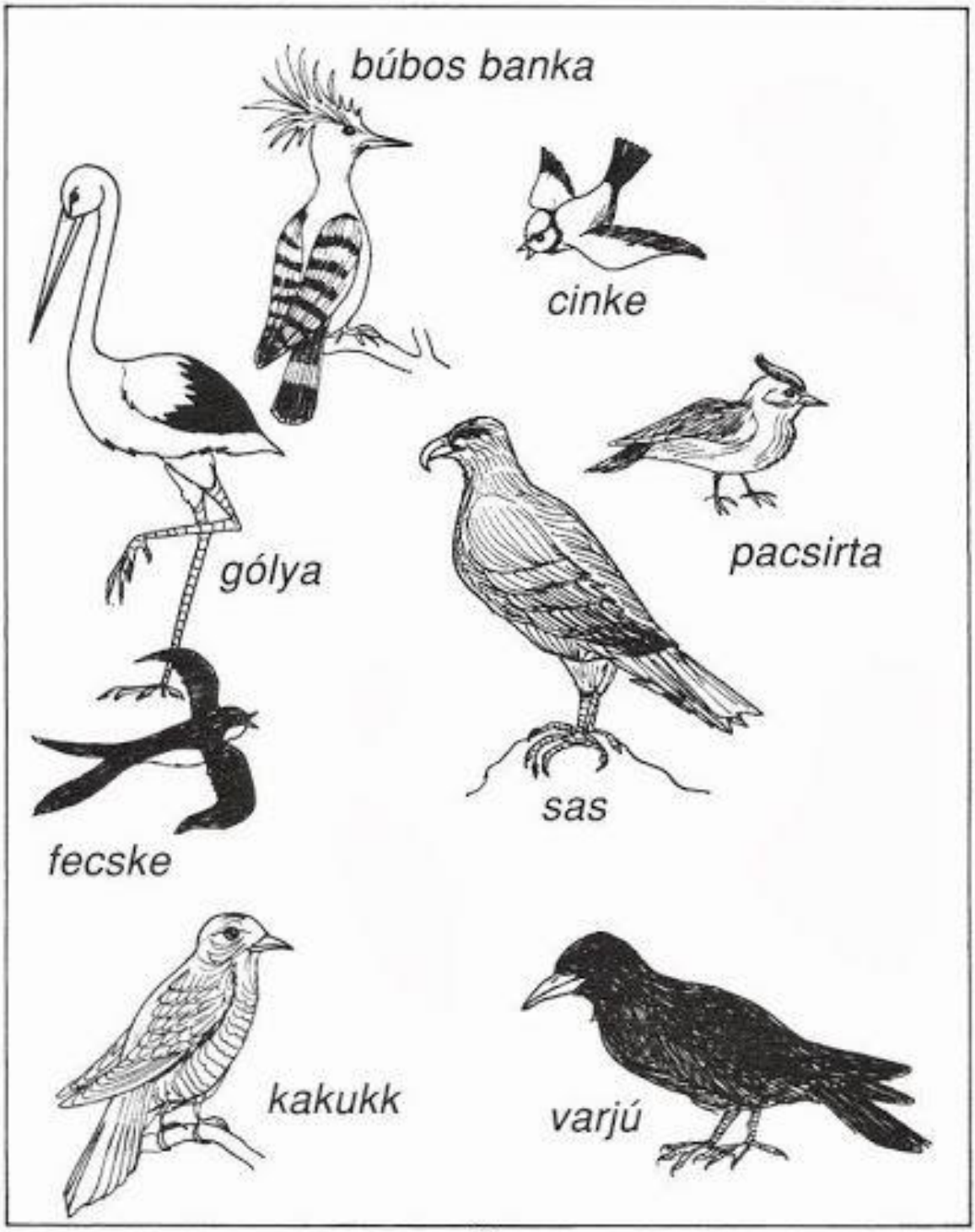

8.

Melyik gólyának melyik az árnyéka? Kösd össze!

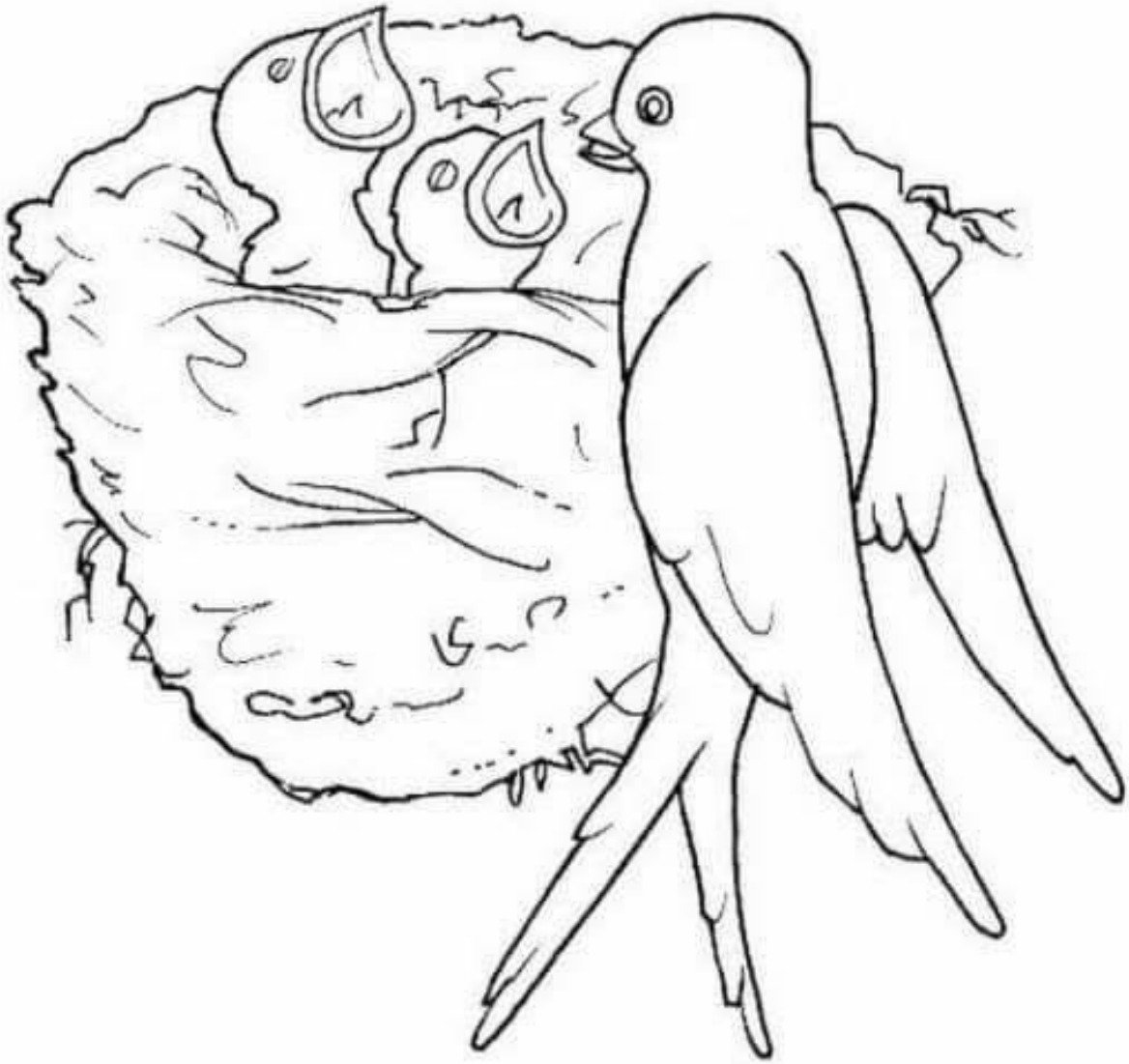

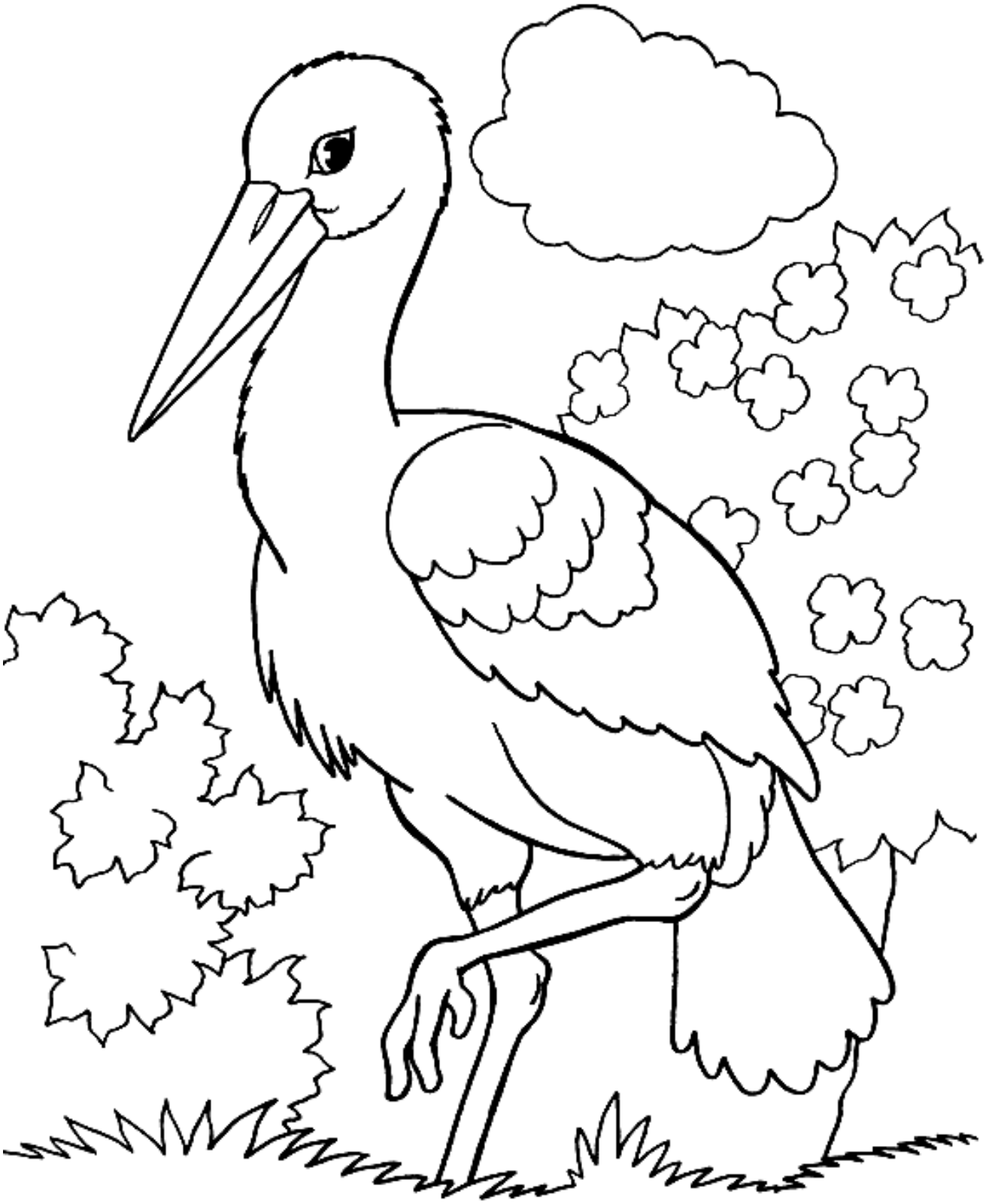

http://www.gretchens-windowcolor.com